

MEDIEVIST ȘI PALEOGRAF NOTORIU MEMBRUL CORESPONDENT DEMIR DRAGNEV LA 85 DE ANI

Născut la 27 iulie 1936 în satul Cureșnița, județul Soroca. Istorik, domeniile de cercetare: istoria medie și modernă a românilor, paleografia slavo-română.

Doctor habilitat în istorie (1995), profesor universitar (1995), membru corespondent al Academiei de Științe a Moldovei (1995).

Unul dintre cei mai importanți istorici din Republica Moldova, membrul corespondent Demir Dragnev s-a afirmat de-a lungul vieții printr-o activitate vastă și multilaterală, cu repercusiuni profunde în știință și învățământ. Este autor de monografii, de sute de articole științifice și de popularizare a științei, coordonator al numeroaselor proiecte științifice, autor și coautor de manuale de istorie pentru ciclurile gimnazial, liceal și universitar. Zeci de discipoli ai săi, pe care i-a călăuzit cu responsabilitate și dedicație, se manifestă cu succes în cercetarea istorică românească. Prin activitatea sa prodigioasă Demir Dragnev a devenit cunoscut și apreciat în mediile științific și universitar din Republica Moldova, România, Rusia, Ucraina și alte țări.

După absolvirea școlii medii din Soroca, Demir Dragnev se înscrie la Facultatea de Istorie a Universității de Stat, fiind apreciat și îndrumat de istoricul Pavel Dimitriev (Dimitriu), alături de care va munci ulterior ca cercetător științific. Pasionat de istoria medievală și modernă a Țării Moldovei, abordează problema istoriei comunității rurale. Prima sa publicație științifică datează din 1957, aceasta constituind o comunicare la conferința studențească de la Universitatea de Stat din Moldova. Se preocupă și de științele auxiliare ale istoriei, un an mai târziu publicând, împreună cu profesorul M. Muntean, un studiu despre sistemul de măsuri din perioada Moldovei medievale.

Absolvă facultatea cu mențiune în 1957 și este angajat în calitate de cercetător științific stagiar la Institutul de Istorie. Cunoștințele sale temeinice în paleografie, interesul pentru documentele vechi s-au soldat cu transliterarea și publicarea de documente inedite, necesare cercetătorilor istoriei medievale și

moderne. Prolific paleograf, Demir Dragnev a valorificat documentele vechi din arhivele din Chișinău, Moscova, Sankt Petersburg, Kiev, Odessa, Cernăuți, Lvov, precum și din Polonia. Rezultatul acestor eforturi a fost editarea, începând cu anul 1961, a colecției *Moldova în epoca feudalismului*, care completează volumele de documente editate și publicate la București. În ultimii ani a inițiat o serie nouă de volume de documente privitoare la istoria Țării Moldovei în perioada medievală, fiind și coordonatorul acestor volume, transliterarea documentelor realizând-o discipolii săi Larisa Svetlicinii, Tudor Ciobanu și Teodor Candu. Primele trei volume au apărut la Editura „Istros” a Muzeului Brăilei (România) și se bucură de un interes constant din partea istoricilor preocupați de problemele interne ale Țării Moldovei în perioadele medievală și modernă timpurie. Un alt volum este în curs de elaborare și va fi prezentat spre publicare la sfârșitul anului 2021.

De la începuturile activității sale științifice s-a preocupat de problema dezvoltării economice și sociale a Țării Moldovei în secolul al XVIII-lea. A examinat chestiunile referitoare la apariția și evoluția răzeșilor în Moldova. A fost îndrumat în cercetarea dată de istoricul Pavel Sovietov, iar rezultatul acestei colaborări este concluzia potrivit căreia la originea comunității răzeșești se află comunitatea rurală arhaică, peste ea suprapunându-se rămășițele nobilimii mici, care se ruinase în secolul al XVII-lea – prima jumătate a secolului al XVIII-lea.

În colaborare cu Pavel Sovietov a cercetat evoluția proprietății funciare din Moldova în secolele XVII–XVIII, explicând din punct de vedere teoretic, într-un studiu publicat la Moscova, evoluția proprietății fun-

ciare și a comunității rurale în Moldova medievală. A acordat o atenție specială reformelor lui Constantin Mavrocordat de la mijlocul secolului al XVIII-lea. A studiat în profunzime viața economică și socială a satului din Moldova secolului al XVIII-lea, aceasta fiind esența tezei sale de doctorat (1975), în baza căreia a publicat monografia *Agricultura Moldovei medievale*. Ulterior a desfășurat subiectul în cauză în teza sa de doctor habilitat în istorie (1995).

Demir Dragnev a studiat profund corelația dintre cultura plantelor și creșterea animalelor în diferite zone economico-geografice, concluzionând că cele două ramuri s-au aflat într-o corelație strânsă în perioada medievală, creșterea animalelor aducând totuși un venit mai mare gospodăriei țărănești. A luat poziție față de multe chestiuni de istorie medievală. Combate cu argumente opinia unor istorici, bazată pe teoria migraționistă, precum că în perioada medievală în Transilvania ar fi venit mulți țărani din spațiul extracarpatic. Afirmă că, într-adevăr, în secolul al XVI-II-lea au avut loc mai multe mișcări de populație spre Transilvania și invers, însă ele n-au produs schimbări radicale în evoluția demografică a diferitor regiuni din spațiul românesc.

Este preocupat și de problema relațiilor internaționale, dezvăluind rolul Țării Moldovei în politica europeană începând din secolul al XIV-lea până la începutul secolului al XIX-lea. Vicedirector al Institutului de Istorie în anii 1977–1990, a coordonat elaborarea și editarea unei lucrări referitoare la politica externă a Țării Moldovei în această perioadă.

A participat energic la reorientarea activității cercetătorilor Secției de medievistică (1991–1994), apoi a întregului institut, pe care l-a condus în anii 1994–2006, la studierea istoriei Moldovei în contextul evoluției spațiului românesc și al civilizației europene. A coordonat eforturile medievistilor în vederea elaborării monografiei referitoare la evoluția Țării Moldovei în perioada medievală (1992), în care este susținută teza despre continuitatea românească în spațiul carpato-nistean.

Din 1995 devine membru corespondent al Academiei de Științe a Moldovei. Coordonează proiecte și lucrări colective, printre care *Domnii Țării Moldovei* (2005). A coordonat cursul universitar *Istoria Românilor. Epoca modernă*.

Demir Dragnev a desfășurat o amplă activitate didactică. Pe lângă faptul că a predat un șir de cursuri universitare, a elaborat și a girat publicarea unor manuale preuniversitare de Istoria românilor și Istoria universală. Printre acestea se evidențiază studiile și

manualele referitoare la sud-estul Moldovei, Bucovinei și teritoriului din stânga Nistrului în context național, dicționare de istorie, care constituie instrumente prețioase pentru instruirea elevilor în spiritul tradițiilor și valorilor naționale.

A activat în calitate de redactor-șef al „Revistei de Istorie a Moldovei” (1994–2006), președinte al Consiliului științific pentru susținerea tezelor de doctor și doctor habilitat în istorie (1994–2006, cu întreruperi), academician coordonator adjunct al Secției de Științe socio-umane și economice (1998–2004), membru al Prezidiului Comisiei Superioare de Atestare (1998–2004), al Consiliului Suprem pentru Știință și Dezvoltare Tehnologică din cadrul Guvernului (1998–2004) ș.a.

Activitatea sa științifică este înalt apreciată de conducerea Academiei de Științe a Moldovei și de forurile conducătoare ale Republicii Moldova, acordându-i-se Premiul Prezidiului AȘM (1981, 1983, 1988, 1993, 1996), Premiul de Stat (1984). A fost distins cu Ordinul „Gloria Muncii” (1996), Medalia „Dimitrie Cantemir” (2001) și cu titlul onorific „Om Emerit” (2010).

În prezent profesorul Demir Dragnev coordonează primul volum de sinteză din cadrul proiectului *Evoluția istorică a Moldovei din antichitate până în epoca modernă în contextul civilizației europene. Basarabia în cadrul Imperiului Rus. Sinteze, studii, documente și materiale didactice*.

Cercetătorii de la Institutul de Istorie vă apreciază, distinse coleg, ca pe un savant notoriu în domeniul istoriei, apărător al istoriei românilor, care a adus o contribuție considerabilă la valorificarea trecutului și promovarea adevărului istoric în societatea noastră și vă adresează sincere felicitări și urări de bine cu prilejul împlinirii venerabilei vârste de 85 ani, dintre care 64 de ani i-ați consacrat cercetării.

La acest semnificativ popas aniversar, vă exprimăm sentimentele noastre de recunoștință și prețuire pentru rezultatele remarcabile în activitatea științifică și managerială, pregătirea cadrelor în domeniul istoriei, precum și pentru contribuția la valorificarea documentelor istorice, editate în numeroase volume, pe care le-ați coordonat cu grijă și care sunt apreciate în întreg mediul științific românesc și peste hotare!

Vă dorim, stimate Domnule Profesor, sănătate și putere de muncă, noi și frumoase realizări întru propășirea științei, multe bucurii și împliniri alături de familie și prieteni!

Dr. hab. Gheorghe COJOCARU
Dr. hab. Igor CERETEU